

Leerlingen werken samen in Kassenklas

Project bij de proeftuin in Zwaagdijk moet gat tussen onderwijs en praktijk dichten

De Kassenklas bij de Proeftuin in Zwaagdijk moet ervoor zorgen dat kennis en kunde van leerlingen in het agrarisch onderwijs beter aansluiten op de praktijk. Er komt een nieuwe kas bij de Proeftuin waar de leerlingen kunnen oefenen met teelt en techniek. De voorbereidingen zijn in volle gang. Na de schoolvakantie start het project in een bestaand gedeelte.

Scholen en proeftuin zijn enthousiast. „Hiermee hebben we een krachtig middel voor de problemen waar we nu tegen aanlopen.”

Proeftuindirecteur Johan Kos (links) en projectmanager Nico Vriend van het Clusius College op de Proeftuin Zwaagdijk. De Kassenklas komt bij de Proeftuin te staan.

Dat zegt Nico Vriend. Hij is als projectmanager onderwijs/bedrijfsleven van het Clusius College nauw betrokken bij het project. „We merken dat de doorstroom van het vmbo naar het mbo Groen stagneert. Ook de uitstroom van leerlingen naar de agraribusiness en tuinbouw is onder de maat. Dit terwijl er in de komende jaren een grote behoefte is aan breed inzetbaar personeel in de tuinbouw. De ontwikkeling van Agriport A7 en de nieuwe bedrijven die zich vestigen in Het Grootslag bijvoorbeeld zorgen voor veel werkgelegenheid.”

Ook Johan Kos, directeur van Proeftuin Zwaagdijk, maakt zich zorgen over de beschikbaarheid van geschikt personeel in de komende jaren. „Het is voor ons als proeftuin al lastig om goede mensen in huis te krijgen. Ook op de tuinbouwbedrijven zie je dat ondernemers het moeilijk hebben om arbeidsplaatsen gevuld te krijgen. Dat probleem wordt alleen maar groter.”

Twee jaar geleden opperde Wim Janssen van kassenbouwbedrijf Van Diemen uit de Kwakel, één van de deelnemers, het idee voor een Kassenklas. Hij zocht contact met de scholen. Zo kwam het balletje aan het rollen. Het samenwerkingsverband telt nu elf partijen. Vanuit het onderwijs doen naast het Clusius College ook het Horizon College, Praktijkschool Westfriesland en Hogeschool INHOLLAND mee. Vanuit het bedrijfsleven zijn Bonkens Installatietechniek en Van Diemen bv betrokken. Ontwikkelingsmaatschappij Noord-Holland Noord, kenniscentrum Aequor, de Rabobank, provincie Noord-Holland en natuurlijk de Proeftuin zijn de andere partners.

Johan Kos: „Het projectplan is in de basis opgezet. We zijn nu bezig met de nadere uitwerking ervan. De voorbereiding van de bouw van de kas is in volle gang. Met de feitelijke bouw denken we begin volgend jaar te

starten.” Het ontwikkelen van een aansluitend onderwijsprogramma is een ander punt volgens Kos. „Dit programma zal grotendeels in de praktijk worden vorm gegeven. Na de zomer gaan we starten in een deel van onze kassen. Het enthousiasme is zo groot dat we niet zullen wachten tot er een nieuwe kas staat. In de eerste periode kunnen we zo mooi ervaringen opdoen en die gebruiken bij de inrichting van de Kassenklas.”

Met het project is een investering gemoeid van zeven miljoen euro. De deelnemers zelf dragen flink bij in de kosten en er lopen diverse subsidie-aanvragen. Kos en Vriend hebben er alle vertrouwen in dat het goed komt. Vriend: „Met dit project zetten we een doorlopende groene leerlijn neer. Leerlingen van het laagste tot en met het hoogste niveau in het agrarisch onderwijs werken samen in de Kassenklas. Dit project is uniek in Nederland. Er is veel belangstelling voor. Wij zijn heel enthousiast en hebben hoge verwachtingen. De Kassenklas biedt het onderwijs maar ook de tuinbouwsector veel mogelijkheden.”

Johan Kos vergelijkt de Kassenklas met Espeq, een opleidingsinstituut voor de bouw. „Daar maken de leerlingen op school een dakkapel, metselen munitjes, stellen kozijnen. Zij krijgen niet alleen te horen of zien hoe het moet, maar gaan zelf in de leeromgeving ernaast aan de slag. Dat is volgens mij de beste manier om iets onder de knie te krijgen. In de Kassenklas werkt het net

zo. Studenten uit het hbo worden door de bedrijfsleiding betrokken bij het maken de plannen en het uitzetten van de lijnen. Leerlingen uit het mbo werken mee in de kas en zijn het aanspreekpunt voor hun medeleerlingen van het vmbo en de praktijkschool. De leerlingen van het vmbo en de praktijkschool kunnen de nodige kennis en ervaring opdoen door het uitvoeren van allerlei voorkomende werkzaamheden. Studenten van de leerrichting techniek van het Horizon College doen ervaring en kennis op in het technische gedeelte. Zo zijn er voor elk niveau en studierichting volop leer-mogelijkheden.”

Foto: Proeftuin Zwaagdijk

Een betere aansluiting van het onderwijs op de praktijk, is één van de doelen van de Kassenklas. Nico Vriend: „We krijgen nu signalen uit de praktijk dat de bagage van de leerlingen niet aansluit op het werkveld. Zeker de glastuinbouw is een sector waarin de veranderingen snel gaan. Kijk maar eens naar kasinrichtingen. Elk jaar is er wel weer iets nieuws op de markt. Met de Kassenklas willen we de leerlingen de kans geven om die praktijkervaring op te doen. Maar ook hun eigen initiatief stimuleren en hun de mogelijkheid bieden om te onderzoeken wat ze leuk vinden en waar ze talent voor hebben.”

Het ontwerp voor de Kassenklas ligt bij de gemeenteraet ter goedkeuring. Johan Kos laat de tekening zien. „Het wordt een kas met 15.000 vierkante meter oppervlak. Een gedeelte van de kas wordt ingericht voor het onderwijs. Daar krijgen de leerlingen instructies en kunnen zij zaken opzoeken op bijvoorbeeld internet. Ook kunnen zij kennismaken met de technische systemen die nu in een kas gangbaar zijn en nieuwe systemen die in de toekomst gebruikt zullen worden. Er is een gedeelte bestemd voor onderwijs in de diverse teelten maar het grootste deel van de kas is bedoeld voor productie op commerciële basis.”

De projectgroep wil een ondernemer aantrekken voor de exploitatie van de kas. Vriend: „Het moet een echt bedrijf zijn. Zo kunnen leerlingen ook ervaring opdoen met bedrijfseconomische principes.” Nu in de fase van voorbereiding van de bouw wil de projectgroep al hbo-studenten betrekken bij de opzet van de kas. Vriend: „Dit zijn ook leermomenten. Hoe moet de kas ingericht worden? Wat komt er allemaal bij kijken om een nieuwe kas te bouwen en operationeel te krijgen?”

De Kassenklas komt te staan bij de Proeftuin in Zwaagdijk maar draait straks zelfstandig. Kos: „Het is wel de bedoeling dat er een wisselwerking met de Proeftuin ontstaat. De kas zal het hele jaar in bedrijf zijn waarbij het zwartepunt voor de onderwijsinstellingen ligt in de periode van oktober tot mei en voor de Proeftuin in de zomer. Dit sluit mooi aan. Delen van de kas die in een bepaald jaargetijd niet direct nodig zijn voor de ene partij kunnen dan door de andere partij worden gebruikt en andersom. Zo zorgen we er samen voor de kasruimte optimaal wordt benut.”

Foto: Henk de Weerd

In de Kassenkas krijgen de leerlingen niet alleen te horen of zien hoe het moet, maar gaan er zelf mee aan de slag.